

ganisationerne, hvad de private Arbejdsgivere have sagt for lang Tid siden: Vi føre en fri Forhandling mellem begge Parter for at opnaa et Resultat, som begge Parter kunne være tilfredse med. Naar selv de største private Arbejdsgivere, de største Aktieselskaber f. Eks., kunne forhandle med deres Arbejderes Organisationer om disse Forhold og afslutte Overenskomster med dem, mener jeg, der ikke kunde være noget i Vejen for, at Staten ogsaa kunde det. Heller ikke den Omstændighed, at det er pensionsberettigede Funktionærer, der er Tale om, kan gøre nogen Forskel. Vi have saaledes her i København mellem Sporvejselskabet og dets Funktionærer en Overenskomst, der gælder paa Tid, og som gælder baade for Pensionsforholdene og Lønningsforholdene. Det er ikke alene saaledes, at de allerstørste Arbejdsgivere have afsluttet saadanne Overenskomster og diskuteret med deres Arbejderes delegerede om Løn- og Arbejdsvilkaarene, men disse Arbejdsgivere have fundet det som den selvfølgeligste Ting af Verden, at saadanne Forhandlinger finde Sted, og jeg vil meget anbefale, at Staten kom ind paa noget lignende. Man vandt ved denne Fremgangsmaade dette, at Tjenestemændene fik en Følelse af, at de selv havde et Ord med at sige i Laget om Løn- og Arbejdsvilkaarene, og dette tillægger jeg ret stor Betydning. Tjenestemændene vilde føle sig mere solidariske med Staten, de vilde arbejde med større Tilfredshed under saadanne Forhold og med større Sindsro finde sig i den nødvendige Disciplin, naar de vidste, at der blev taget Hensyn til deres valgte Tillidsmænds Udtalelser, og naar Liniere for Løn- og Arbejdsvilkaarene en Gang imellem bleve trukne op i Stedet for, som det nu er, at de lavere lønnede Tjenestemænd som Regel kun se brutal Undertrykkelse fra deres øverste foresatte, hvad jeg mener er meget uheldigt.

Hvis man imod disse Tanker vil indvende, at naar man gik til at lade Staten og dens Tjenestemænd afslutte saadanne Overenskomster, gik Rigsdagen ud af Spillet, vil jeg dertil sige, at for det første synes jeg, vi have Arbejde nok i Forvejen, og for det andet er der intet som helst til Hinder for, at saadanne Overenskomster kunne forelægges saavel Rigsdagen som Statsfunktionærernes Organisationer til Godkendelse, og der var jo ikke noget som helst i Vejen for, at saavel Rigsdagen som de nævnte Organisationer kunde vedtage Ændringer i saadanne Overenskom-

ster, saa at ingen af disse Parter tabte Indflydelsen paa disse Forhold.

Jeg har endnu et Spørgsmaal, jeg gerne vil omtale ved denne Lejlighed. Efter min Mening er den Opfattelse ved at tage Overhaand, at Statsfunktionærerne betragte det som en given Ting, at de optage Laan, og jeg tror, at Staten har nogen Skyld deri. Staten har oprettet eller støttet Oprettelsen af Laaneforeninger, ved hvis Hjælp Statsfunktionærerne kunne faa Laan paa overordentlig gode Betingelser, og for saa vidt er der naturligvis intet at bebrejde Staten, for det er jo gjort, for at Tjenestemændene ikke skulle falde i Aagerkarleklør. Men jeg er bange for, at man her er kommen ind paa et Skraaplan. Efter min Mening bør Folk, som have fast Løn, aldrig optage Laan, i alt Fald ikke under almindelige Omstændigheder. Der maa tilståde noget ekstraordinært, for at de, moralsk set, kunne være berettigede til at optage Laan. Men hidtil have Tjenestemændene efter min Mening gjort Laan i stor Udstrækning, og det har været som Følge af, at de ikke have kunnet leve af den Løn, de have faaet af Staten. Mangfoldige Tjenestemænd have sikkert i de sidste Par Aar optaget Laan for overhovedet at kunne leve. Men naar nu dette Lovforslag forhaabentlig gaar igennem i denne Samling, bliver Forholdet et helt andet, idet Statsfunktionærerne saa blive lønnede paa Højde med, hvad lignende Personer lønnes med i det private Erhverv. Saa synes jeg, der bør sættes en Stopper for denne Adkomst til at laane saa meget. At det er et almindeligt Laaneri, der finder Sted nu, er der ingen Tvivl om. Jeg har som Livsforsikringsmand Lejlighed til at se en hel Del af den Slags. Sagen er nemlig den, at for at kunne laane skal vedkommende være livsforsikret, idet der derved skaffes Sikkerhed for, at Laanet kan tilbagebetales, selv om vedkommende dør. Jeg ved, at der rundt om i Livsforsikringselskaberne tegnes en Mængde Policer kun med det Formaal, at vedkommende Statsfunktionær vil laane. Det er endvidere meddelt mig af en Bankdirektør i en Provsinsby, hvor der er særlig mange Statsfunktionærer, at man er naaet saa vidt, at mindst 80 pCt. af Funktionærerne enten have laant i Bankerne eller have Veksler løbende der. Hvis det er Tilfældet — jeg kan ikke svare for det, da jeg desværre kun har det fra anden Haand, men det kan jo undersøges —, synes jeg, Rigsdagen og Regeringen burde overveje, om der ikke var noget at gøre her. Man siger, at der eksisterer en